

Lise Lyck, búskaparfrøðingur, um seinasta danska útspælið:

Røkkur ikki so langt sum ein dómarakanning

– Eg havi bert havt høvi til at kaga í lógaruppskotið frá dansku stjórnini í bankamálinum, men eg dugi ikki at síggja, at hetta uppskotið kann brúkast í staðin fyri eina dómarakanning. Nógv av tí, sum í viðmerkingunum verður lagt út sum ein veikleiki við eina dómarakanning, er netup styrkin í eina dómarakanning.

→ at skilja tað og góðtaka tað. Vit hava í fleiri førum slept okkara egnu sjónarmiðum og gingið føroyingum á mæti, soleiðis at vit nú kunnu fáa eina kanning, sum bæði lögtingið og fólkatingið kunnu góðtaka.

Betri enn ein dómarakanning

Poul Nyrup Rasmussen gjørdi pressufólkunum heilt greitt, at talan verður ikki um at gera eina dómarakanning, soleiðis sum føroyingar hava kravt.

– Tað verður ein kanning við tí modeli, sum er sett upp í lógaruppskotinum. Men fyri at kunna gera eina slíka kanning, so skal hon góðtaka bæði í fólkatinginum og í lögtinginum.

Poul Nyrup helt fyri, at ein serfrøðingakanning, sum skotin upp í lógaruppskotinum, er betri enn ein dómarakanning.

– Hesar kanningar líkjast á tann hátt, at alt kemur fram. Men harumframt tryggjar serfrøðingakanningin rættartrygdina, og hon loysir tann trupulleika, at stjórnin má virða tær avgerðir, sum vórðu tiknar herfyri, nevnliga at eftir áheitan frá hægstarættardómaranum, Niels Pontoppidan, og eftir egnu metingunum hjá fólkatinginum hava vit biðið eina serliga nevnd at ráðgeva okkum um, hvat vit í framtíðini skulu gera, tá vit siga við hvønn annan, at her er ein rættarpolitiskur trupulleiki, sum vit mugu loysa á gjølligan hátt.

Hetta sigur danski búskaparfrøðingurin, Lise Lyck, sum hesi seinastu árini kanska meira enn nakar hevur fylgt gongdini í bankamálinum.

Tíðindablaðið Sosialurín hitti hana í Keypmannahavn leygardagin, og hon var sum altíð fús at koma við sínum viðmerkingum.

Við sínum úttalilsum visir Lise Lyck m.a. til viðmerkingarnar til danska lógaruppskotið, har tað verður sagt, at ein dómarakanning hevur ein serligan autoritet.

– Tað er netup tað, sum brúkur fyri í hesi sakini, soleiðis at ein á tí støðinum kann gera sær tankar, um tað er brúk fyri at krevja rættarsakir í málinum.

Lise Lyck fínt eisini at procedurini – mánagongdini – sum lagt er upp til í uppskotinum, har tað í høvuðsheitum er talan um skrivligar frágreiðingar, og har tað bert í avmarkaðan mun og á heldur ógreiðum grundarlag verður talan um munnligar frágreiðingar.

– Fyri mær at siggja er ein stórir veikleiki við hesum uppskotinum. Tað er vitni-

skyldan og tann beinleiðis reaktiónin upp á spurningar frá dómaranum, sum eru avgerandi, tá ein skal royna at loysa upp fyri sakini.

Lise Lyck sigur, at tað, sum eisini er ein fyrimunur við eina dómarakanning, er, at tað er dómarin, sum hevur ábyrgdina av teimum spurningum, sum verða settir. Tað ger, at tað eru eingi vitni, sum frammanundan kunnu venda sær til ein sakførara og har fáa ein facitlista til teir spurningar, sum fara at verða settir.

– Tað er tað, sum í viðmerkingunum verður umrøtt sum »en dommerundersøgelse ikke har et forhandlingsprincip inde i sig« og tað haldi eg netup er ein stór styrki við eina dómarakanning, tí ein dómarakanning skal vera ein »afdekning« og ikki ein »forhandling«.

Lise Lyck sigur seg tískil illa duga at siggja, at ein lóg sum tann stjórnin mælir til kann erstatta eina dómarakanning.

Hon heldur eisini, at tað er sera óheppið, at almennigurin, og har í serliga pressan, hevur sera avmark-

– Men ert tú ikki bangin fyri, at føroyingar als onga kanning fáa, um teir ikki taka av seinasta danska útspælinum?

– Soleiðis trúgvi eg ikki, at tað fer at ganga, men tað kann ein sjálvandi hava ymsar metingar um. Eg vil halda, at ein eigur at hyggja at grein 6 í Heimastýrisskipanini, sum ongantíð hevur verið í brúki.

Henda grein sigur, at eru nakrir principiellir trupulleikar, so eiga teir at takast upp á ávisan hátt millum londini. Tað verður neyðugt at koma á botn í eina sera tørføra kanning. Eg dugi væl at skilja, at tað er so ógv, sum er ein føroyskur trupulleiki, eitt nú peningasíðan. Men í veruleikanum eru mangir av hesum spurningum sera danskir.

Lise Lyck visir annars til verandi gongdina í málinum og sigur, at tað kann ikki vera rætt, at allir aðrir partar enn tann, sum tað snýr seg um, fáa nakað at vita. Her sipar hon til, at landsstýrið hevur ikki fingið neyðugu upplýsingarnar.

– Eg haldi ein eigur at ansa eftir ikki at gera hetta bara til ein føroyskan trupulleika, tí tað er so avgjørt ein danskur trupulleiki.

Longu tá eg var í Føroyum í 1993 og helt fyrilestur, skrivaði eg um málið. Men nú meira og meira er komið fram er greitt, at kravið til

eina dómarakanning verður størri og størri. Eg haldi eisini, at danir sum heild eru fyri eina dómarakanning.

Lise Lyck er sera spent um orðaskiftið í fólkatinginum. Hon vónar, at tað eisini eru fleiri fólkatingslimir, sum væl og virðiliga fara at taka dansku síðuna í málinum við.

– Heldur tú, at ein persónur sum Uffe Ellemann-Jensen bara spælir upp á at vinna sær sjálvum ein politiskan fyrimun í hesum aktuella málinum?

– Tað haldi eg ikki. Tað er so spurningurin um hvat slag av menniskja tú ert í hesum máli. Nú eri eg ikki samd við Uffe Ellemann-Jensen, men í hesum máli haldi eg at hann sakliga hevur grundgivið fyri sínum sjónarmiðum.

Lise Lyck heldur fyri, at har nakað hevur verið upp á spæla, eitt nú við norður-atlantiskum viðurskiftum, hevur Uffe Ellemann-Jensen verið tilreiðar. Tí havi eg stóra virðing fyri.

– Men hvat vónar Lise Lyck verður niðurstøðan av orðaskiftinum týsdagin?

– Eg vóni fyrst og fremst, at føroyingar fáa nakað, sum ein kann verða nøgdur við, og so vóni eg eisini, at vit í Danmark fáa nakað, sum kann liva upp til eitt nútímans samfelag.

Grand Prix í talvi

Tann 4. Grand Prix-kappingin hjá TSF verður í hølum Havnar Tølvingsfelags leygardagin 29. april kl. 10.

Tekning á staðnum.

Havnar Tølvingsfelag og Talvsamband Føroya

VALUTAKURSIR

		24.04.95	Ultimo síðsta mán.
USA	Dollari	537,10	548,00
Bretland	Pund	869,99	884,75
Týskland	Markur	394,20	397,10
Svøríki	Króna	72,57	74,33
Noreg	Króna	87,26	88,64
Frakland	Frankur	110,95	113,20
Belgia	Frankur	19,143	19,309
Sveits	Frankur	477,00	481,80
Holland	Gyllin	352,08	354,72
Italia	Liri	0,3142	0,3213
Finnland	Markur	126,94	126,47
Ísland	Króna	8,64	8,64
Eysturriki	Skillingur	56,027	56,425
Spania	Pesetas	4,392	4,316
Portugal	Escudos	3,723	3,764
Kanada	Dollari	391,44	390,95
Japan	Yen	6,4867	6,2960
Írland	Pund	886,11	887,54
Grikkaland	Drakmur	2,415	2,429
	XEU	721,49	725,33

Kelda: Føroya Sparikassi

Broytingar ikki nóg mikil

– Men heldur tú ikki, at stjórnin hevur færdag seg nógv í málinum fyri at ganga føroyingum á mæti?

– Hóast uppskotið frá stjórnini inniheldur broytingar, so haldi eg ikki, at tað er nokk. Tað besta í hesum máli er ein dómarakanning.